

www.spcnf.ir

هشتمین کنفرانس ملی مطالعات مدیریت و اقتصاد در علوم انسانی

8th National Conference on Management Studies and Economics in the Humanities

پیش بینی اشتیاق تحصیلی براساس بهزیستی روانشناختی و هویت تحصیلی دانش آموزان متوسطه اول شهرستان رومشکان

الهام امرایی^۱، زینب ابراهیمی

دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی (نویسنده مسئول): www.e.a4190002585@gmail.com

عضو هیات علمی دانشگاه آزاد واحد خرم آباد

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی پیش بینی اشتیاق تحصیلی براساس بهزیستی روانشناختی و هویت تحصیلی دانش آموزان متوسطه اول شهرستان رومشکان صورت گرفته است. این پژوهش از نوع توصیفی- همبستگی بود که جامعه آماری را دانش آموزان متوسطه اول شهرستان رومشکان تشکیل دادند. روش نمونه گیری تصادفی چند مرحله ای بود. به این صورت که از بین ۱۵ مدرسه دولتی ۶ مدرسه به صورت تصادفی انتخاب شده و از هر مدرسه تعداد ۵۰ نفر به صورت تصادفی ساده انتخاب شدند و تعداد ۳۰۰ نفر به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش شامل پرسشنامه اشتیاق تحصیلی، پرسشنامه بهزیستی روانشناختی و مقیاس هویت تحصیلی بودند. در این پژوهش آزمون فرضیه ها با استفاده از روش همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه انجام شد. نتایج تحلیل نشان داد که اشتیاق تحصیلی، بهزیستی روانشناختی و هویت تحصیلی با هم رابطه معنی داری داشتند. همچنین نتایج حاصل نشان داد از بین متغیرهای پیش بین، در مجموع بهزیستی روانشناختی و هویت تحصیلی در حدود ۲۴ درصد از تغییرات اشتیاق تحصیلی دانش آموزان مقطع متوسطه اول شهرستان رومشکان را تبیین می کنند.

کلید واژه ها: اشتیاق تحصیلی، بهزیستی روانشناختی، هویت تحصیلی

آموزش و پرورش اساس یک جامعه را تشکیل می دهد. انسان با یادگیری و دانش توانسته دستاوردهایی به دست آورده و از انباشته شدن و انتقال این دستاوردها، فرهنگ در قالب جوامع شکل گرفته و موجب سازگاری افراد گردیده است. یکی از اهداف مهم آموزش و پرورش ایجاد زمینه برای رشد همه جانبه فرد و تربیت انسانهای سالم، کارآمد و مسئول برای ایفای نقش در زندگی فردی و اجتماعی است. علاقه چیزی بیش از یک حالت ناپایدار است و روی یک حیطة مشخص تاکید دارد (عباسی و همکاران، ۲۰۱۴). اشتیاق تحصیلی به رفتارهای اشاره دارد که با دانش اندوزی و عملکرد آموزشی در ارتباط می باشد (پینتریچ، ۲۰۰۰). اشتیاق تحصیلی به میزان کوششی اشاره دارد که یادگیرنده در مورد فعالیت های دانش اندوزی می کند تا در رسیدن به نتیجه مورد دلخواه تاثیر داشته باشد (عابدی و همکاران، ۲۰۲۰). اشتیاق تحصیلی سازه ای چند بعدی است که شامل اشتیاق تحصیلی شناختی، اشتیاق تحصیلی انگیزشی (عاطفی) و اشتیاق تحصیلی رفتاری شامل مشارکت پر رنگ در کنار علاقه در عرصه دانش اندوزی است (لاینی برینگ، ۲۰۱۸). دانش آموزانی که از لحاظ شناختی و عاطفی در یادگیری اشتیاق نشان می دهند نسبت به دانش آموزانی که سطوح پایین تری از اشتیاق شناختی و عاطفی را دارند، رغبت بیشتری برای صرف وقت و تلاش کافی در تکالیف و مطالعات از خود نشان می دهند. اشتیاق تحصیلی دانش آموزان از عوامل گوناگونی متاثر است که از جمله آنها بهزیستی روانشناختی و هویت تحصیلی است.

رویکردهای جدید و نوین به سلامتی در عوض بد یا بیمار بودن بر خوب بودن تأکید دارند و عدم وجود بیماری را برای احساس سلامتی کافی نمی دانند، بلکه بر این باورند که داشتن حس رضایتمندی از زندگی، پیشرفت کافی، خلق و خوی مثبت و ارتباط مناسب با جمع از ویژگی های شخص سالم است (کارادیمس، ۲۰۱۹). از این رو و با توجه به روندهایی که به سمت بررسی سلامت روان مثبت در علوم رفتاری است مفاهیمی همچون بهزیستی روانشناختی توجه قابل ملاحظه ای دریافت کرده اند. بهزیستی روانشناختی را می توان داشتن آرامش در زندگی تعریف نمود که در آن فرد در تلاش است مهارت های بالقوه خود را آشکار کند (ریف، ۱۹۸۹). بهزیستی روانشناختی شامل ابعادی از جمله، قبول کردن خود، یعنی تلاش برای به دست آوردن احساس خوب درباره خود، حتی در زمانی که از محدودیت های خود آگاه هستند (کیز، ۲۰۱۹)، تعامل سازنده با افراد، ظرفیت کافی برای برقراری روابط با کیفیت با دیگران، داشتن هدف در زندگی، باور به اینکه زندگی هدفمند است، استقلال، باور قوی از اینکه فردی مستقل و متکی به خود را ایجاد و توسعه دادند، کنترل بر محیط، قدرت و جسارت فرد برای مدیریت درست زندگی و رشد شخصی، باور به حرکت رو به جلو و مداوم به عنوان یک فرد (همن، ۲۰۲۱).

هویت تحصیلی، فرایند پاسخ گویی آگاهانه هر فردی نسبت به موقعیت تحصیلی خود است، این که آیا باید ادامه تحصیل بدهد یا نه، چه مسیری را در پیش بگیرد و بدین ترتیب در نتیجه پیگیر ادامه مسیر علمی خود باشد. در صورت وجود چنین هویتی در فرد نوعی تمایل برای پیشرفت در جنبه های مختلف تحصیلی به وجود می آید. همچنین، با این دیدگاه سد های موجود در راه پیشرفت یکی پس از دیگری برداشته می شود. هنکل (۲۰۲۰) هویت تحصیلی را تابعی از تعامل بین فرد و جامعه می داند و معتقد است: اهداف جمعی، ارزش ها، ارتباطات و علایق بر هویت تحصیلی تاثیر می گذارند. هویت تحصیلی، زمینه کسب مهارت های مرتبط با شایستگی تحصیلی را فراهم می کند. هویت تحصیلی، تحت عنوان تناسب ارزشها و اعمال با معنای خود اطلاق می شود و تعهد نسبت به اعمال جامعه تحصیلی

را نشان می دهد (وایت و لونتال، ۲۰۱۸). هویت تحصیلی، منعکس کننده تجربه های است که افراد در محیط های آموزشی با دوستان و معلمانشان دارند و مشخص کننده نتایج دانش اندوزی آنها است. همچنین هویت تحصیلی یک جنبه مهم از با سواد شدن به لحاظ آکادمیکی است و با پنج عنصر نظریه خود، شاخص های پیشرفت، باورهای عامل انگیزش و آمادگی تعریف می شود (فلکون و همکاران، ۲۰۱۷). هویت تحصیلی پیچیده است و تحت تأثیر زمینه های یادگیری و عوامل فردی (به عنوان مثال عوامل شناختی و هیجان منحصر به هر فرد)، روابط (ارتباط و تعامل با دیگران) و بافت (محیط) شکل می گیرد (لیف و همکاران، ۲۰۱۹). زمینه های یادگیری و تعارض نقشها و حفظ تعهدات در کنار تحصیل دانش آموزان بازتابی از هویت تحصیلی موفق هستند. هویت تحصیلی نوجوانان روی انتخاب آنان در مورد دانشگاه محل تحصیل در آینده، دلایل انتخاب، توجه در کلاس درس، الویتهای، اهداف تحصیلی، مسئولیت پذیری، علاقه و انگیزش، نظم و یا تخطی از آن، پاسخ به شکست و استقامت هنگام مواجهه با شکست اثر می گذارند. تجارب زندگی شخصی بر شکل گیری هویت و تصمیمات تحصیلی اثر می گذارد (هنکل، ۲۰۲۰). برخی از پژوهشگران هویت تحصیلی را مهمترین عامل در اشتیاق تحصیلی و انگیزه پیشرفت می دانند. افراد دارای هویت تحصیلی موفق، موفقیت تحصیلی بیشتری را تجربه می کنند و این موفقیتها بر ادراک شایستگی تحصیلی آنان اثر گذاشته و با هیجان های مثبت مانند غرور و شادی و احساس ارزشمندی همراه می شود. دلیل موفقیت دانش آموزان در مدرسه، کسب حس ارزشمندی، به ویژه در موقعیت های رقابتی است. به دلیل این که معمولاً ارزش یک شخص، برحسب توانایی و عملکردش نسبت به دیگران سنجیده می شود، تعجب برانگیز نیست عزت نفس دانش آموزان اغلب معادل توانایی آنها باشد (پینتریچ و شانک، ۲۰۰۰). در انسان توانا بودن معادل ارزشمند بودن است، اما عملکرد ضعیف در مدرسه نشان دهنده ناتوانی است و دلیلی بر ناامید شدن از دست خود است. دلیل اصلی که توانایی یک فرد برابر ارزش اوست، ناشی از این فرض است که در جامعه ارزش فرد با ملاک های مانند موفقیت تحصیلی سنجیده می شود. به این دلیل، مردم احساس نیاز به سرآمد بودن از لحاظ تحصیلی می کنند تا احترام دیگران را بدست آورند. اگر افراد معتقد باشند که برای ارزشمند بودن باید توانایی بالایی داشته باشند و هر کار اشتباهی را انجام می دهند که آنها را بی ارزش می کند، پس به طور طبیعی هر نوع موقعیت ارزیابی می تواند تهدید آمیز باشد. این فرض ها و پاسخ طبیعی افراد به آنها، این آمادگی را ایجاد می کند که افراد بهانه تراشی کنند و نشان دهند که این محدودیت ها در عملکرد، بازتابی از توانایی آن ها نیست (پینتریچ و شانک، ۲۰۰۰).

در ارتباط با متغیرهای تحقیق، پژوهش های مختلفی توسط محققان و اندیشمندان صورت گرفته که به چند مورد اشاره می شود. صادقی و همکاران (۱۴۰۲) به بررسی اثربخشی آموزش ذهن آگاهی بر بهزیستی روان شناختی و اشتیاق تحصیلی دانش آموزان با پیشرفت تحصیلی پایین پرداختند. یافته ها نشان داد که آموزش ذهن آگاهی بر بهبود بهزیستی روان شناختی و اشتیاق تحصیلی مؤثر بوده و میزان آن را افزایش داده است. به نظر می رسد مداخله ذهن آگاهی بتواند دانش آموزان را متمرکزتر و به تنظیم هیجان آن ها کمک کند تا انعطاف پذیری بیشتری داشته باشند و کنترل هوشیارانه افکار، احساسات و اعمال خود را بهبود بخشند. نتایج پژوهش نشان داد که استفاده از آموزش ذهن آگاهی برای مراکز آموزشی بسیار مهم است تا بهزیستی روان شناختی و اشتیاق تحصیلی دانش آموزان ارتقا یابد. نتایج پژوهش صفورا و همکاران (۱۴۰۱) با عنوان مدل یابی اشتیاق تحصیلی براساس هویت تحصیلی با میانجی گری بهزیستی تحصیلی دانش آموزان نشان داد که متغیر بهزیستی تحصیلی در رابطه بین اشتیاق تحصیلی و هویت تحصیلی در دانش آموزان مقطع دوم متوسطه نقش میانجی گرانه به عهده دارد و با بهبود سبک های هویتی می توان به افزایش اشتیاق تحصیلی آنان کمک کرد. از سویی افزایش بهزیستی تحصیلی می تواند به تقویت این رابطه منجر شود.

رستمی و ذوالفقاری (۱۴۰۱) به بررسی رابطه بین هویت تحصیلی با اشتیاق تحصیلی دانش آموزان مقطع ابتدایی شهر کازرون پرداختند. نتایج تحقیق نشان دهنده آن بود که بین هویت تحصیلی با اشتیاق تحصیلی دانش آموزان رابطه وجود دارد. بین ابعاد هویت تحصیلی با اشتیاق تحصیلی دانش آموزان رابطه معنی داری وجود دارد که بین هویت تحصیلی موفق با اشتیاق تحصیلی رابطه ی مثبت معنادار و بین هویت تحصیلی سردرگم، هویت تحصیلی دیررس و هویت تحصیلی دنباله رو با اشتیاق تحصیلی رابطه ی منفی معناداری وجود دارد. همچنین، هویت تحصیلی قادر به پیش بینی اشتیاق تحصیلی می باشد. جعفری و سهرابی (۱۴۰۰) به بررسی رابطه ی اشتیاق تحصیلی، هویت تحصیلی و پایستگی تحصیلی با سازگاری تحصیلی دانش آموزان پرداختند. یافته های پژوهش نشان داد که اشتیاق تحصیلی، پایستگی تحصیلی و هویت تحصیلی موفق و دنباله رو به کاهش مشکلات سازگاری اجتماعی، عاطفی و تحصیلی دانش آموزان می انجامد و موجب ارتقا سطح سازگاری تحصیلی آنان می شود. ویسکرمی و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهشی به بررسی نقش میانجی اشتیاق تحصیلی در پیش بینی بهزیستی تحصیلی دانش آموزان بر اساس جو روانی- اجتماعی کلاس درس دانش آموزان پرداختند. نتایج نشان داد که جو روانی اجتماعی کلاس درس تأثیر مثبت و معناداری بر اشتیاق تحصیلی و بهزیستی روانشناختی دارد، همچنین اشتیاق تحصیلی نیز تأثیر مثبت و معناداری بر بهزیستی روانشناختی دارد. هورنگ (۲۰۲۰) در پژوهشی به بررسی نقش هویت تحصیلی در ارتقای اشتیاق تحصیلی دانشجویان پرداخت. نتایج پژوهش نشان داد که محتوای درسی، باعث افزایش اشتیاق به یادگیری در دانش آموزان شد. علاوه بر این، یک تعامل سه جانبه نشان می دهد که سطوح بالای یادگیری مستقل و انتقال دانش، رابطه بین هویت تحصیلی و اشتیاق تحصیلی را تقویت می کند.

اشتیاق تحصیلی یک سازه چند بعدی است و ایجاد و افزایش آن در دانش آموزان نیاز به یک برنامه جامع، عملیاتی و چند بعدی دارد. همچنین با توجه به اهمیت اشتیاق تحصیلی در بین دانش آموزان، تا آنجا که محقق بررسی نموده است در پژوهش ها کمتر به آن پرداخته شده و متغیری نوپا در حیطه مطالعات آموزش و پرورش ایران محسوب می شود. از طرفی به نظر می رسد متغیرهای همچون بهزیستی روانشناختی و هویت تحصیلی می توانند در اشتیاق تحصیلی موثر باشند. لذا پژوهش حاضر با هدف بررسی پیش بینی اشتیاق تحصیلی براساس بهزیستی روانشناختی و هویت تحصیلی دانش آموزان انجام می شود. بدیهی است محرز شدن رابطه بین متغیرهای مطرح شده، می تواند در بردارنده اشارات کاربردی مهم و تأثیرگذاری در اشتیاق تحصیلی دانش آموزان باشد و بر مبنای آن می توان راهکارهای علمی سودمندی را ارائه داد تا بتوان ارتقای سطح اشتیاق تحصیلی دانش آموزان را فراهم آورد. با در نظر گرفتن این موضوع که دانش آموزان در شرایط نوجوانی بوده و عوامل گوناگونی در اشتیاق تحصیلی آنها تأثیر دارد، آموزش و پرورش می تواند با برنامه ریزی و راهنمایی درست، سبب اشتیاق تحصیلی دانش آموزان در دانش آموزان رومشکان شوند. با در نظر گرفتن موارد ارائه شده، این تحقیق هدف خود را شناسایی ارتباط بین بهزیستی روانشناختی و هویت تحصیلی با اشتیاق تحصیلی قرار داده و قصد دارد به این سوال اساسی پاسخ دهد که آیا بین بهزیستی روانشناختی و هویت تحصیلی با اشتیاق تحصیلی دانش آموزان متوسطه اول شهرستان رومشکان رابطه ی معناداری وجود دارد؟ از آنجایی که دانش آموزان به عنوان رکن اساسی نظام آموزشی کشور، در دستیابی به اهداف نظام آموزشی نقش و جایگاه ویژه ای دارند، توجه به این قشر از جامعه از لحاظ آموزشی و تربیتی، باروری و شکوفایی هر چه بیشتر نظام آموزشی و تربیتی جامعه را موجب می گردد. با این وجود از کل دانش آموزانی که وارد سیستم آموزش و پرورش می شوند، تعداد کمی از آنها میتوانند استعدادهای خود را شکوفا کنند و در این عرصه موفق گردند و اشتیاق تحصیلی خود را به خوبی حفظ کنند. از دیگر جنبه های نظری پژوهش حاضر می توان به اهمیت متغیرهای بهزیستی روانشناختی و هویت تحصیلی در اشتیاق تحصیلی دانش آموزان و تأثیر آنها بر عملکرد فردی و اجتماعی افراد اشاره کرد که نگارنده معتقد است، متغیرهایی

مهم در کیفیت نظام آموزشی هستند. از سویی بررسی همه جانبه سازه های پیش گفته، می تواند به شناخت بهتر، بررسی اهمیت آنها، چگونگی کارکرد آنها در نظام آموزشی و همچنین بالا بردن دانش نظری در مورد سازه های فوق کمک شایان توجهی کند. بر این اساس پژوهشگر با انجام این پژوهش تلاش می کند تا به پیش بینی متغیر ملاک براساس متغیرهای پیش بین در دانش آموزان اقدام کند تا بتوان زمینه ی مناسبی را برای توسعه ی کیفیت نظام آموزشی، بهبود عملکرد آموزشی دانش آموزان و شناخت عوامل مؤثر بر دانش اندوزی دانش آموزان کمک مناسبی نماید و در جهت حفظ و افزایش دانش اندوزی دانش آموزان گام مهمی برداشته باشد. بدیهی است که کشور ما به مطالعات و تحقیقات مربوط به آموزش و پرورش نوجوانان و کودکان نیاز فراوان دارد و در این میان لازم است به مسائل و مشکلات مهمی که به نحوی به اشتیاق تحصیلی دانش آموزان لطمه می زنند توجه لازم مبذول گردد. لذا، تحقیقاتی ارزنده و مشکل گشا در این زمینه برای رسیدن به وضع نسبتاً مطلوب، ضروری به نظر می رسد. از طریق یافتن راههایی برای افزایش اشتیاق تحصیلی، می توان قدم های مؤثر و راهگشایی در جهت حل این مشکل برداشت. بنابراین با توجه به مطالب بیان شده و کمبود تحقیقات داخلی مربوط به متغیرهای پژوهش در ارتباط باهم و خصوصاً در جامعه دانش آموزان مقطع متوسطه، انجام این پژوهش ضروری به نظر می رسد.

۲. روش شناسی

پژوهش حاضر در زمره پژوهش های توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری این تحقیق کلیه دانش آموزان مقطع متوسطه اول شهرستان رومشکان بود که تعداد آنها با توجه به اعلام واحد آمار آموزش و پرورش ۲۳۱۶ نفر (۱۹۴۰ دختر و ۱۳۷۶ پسر) می باشند. براساس جامعه آماری و با توجه به جدول کرجس-مورگان حجم نمونه برابر با ۳۰۰ نفر (۱۵۰ دختر و ۱۵۰ پسر) در نظر گرفته شد که برای استخراج نمونه از روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای نسبی استفاده شد. اخلاق پژوهش در این مطالعه کاملاً رعایت گردید به گونه ای که به مشارکت کنندگان در زمینه محرمانه ماندن اطلاعات، اطمینان خاطر داده شد و آن ها با رضایت کامل، پرسشنامه ها را در محیطی آرام و بدون ذکر نام تکمیل کردند. برای اندازه گیری متغیرهای مورد نظر از مقیاس اشتیاق تحصیلی، پرسشنامه بهزیستی روانشناختی و پرسشنامه هویت تحصیلی استفاده شد. داده ها با استفاده از نرم افزار رایانه ای SPSS ۱۶ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

۳. ابزارهای اندازه گیری در پژوهش

در پژوهش حاضر به منظور اندازه گیری متغیرهای پژوهش، از ابزارهای زیر استفاده شد:
مقیاس اشتیاق تحصیلی

در پژوهش حاضر جهت سنجش اشتیاق تحصیلی از مقیاس اشتیاق تحصیلی که توسط فردریکز و همکاران (۲۰۰۴) تهیه شده است، استفاده گردید. این مقیاس ۱۵ ماده دارد، مؤلفه های اشتیاق رفتاری (ماده های ۱، ۲، ۳، ۴)، اشتیاق عاطفی (ماده های ۵، ۶، ۷، ۸، ۹ و ۱۰) و اشتیاق شناختی (ماده های ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴ و ۱۵) را مورد سنجش قرار می دهد و پاسخ های آن بر اساس لیکرت پنج درجه ای از ۱ (برای خیلی کم) تا ۵ (برای خیلی زیاد) نمره گذاری می شوند. فردریکز و همکاران (۲۰۰۴) در پژوهش خود ضریب پایایی این مقیاس را از طریق روش آلفای کرونباخ ۰/۸۶ گزارش نموده اند. عباسی و همکاران (۱۳۹۴) نیز در پژوهش خود ضریب پایایی این مقیاس را از طریق روش آلفای کرونباخ ۰/۶۶ گزارش نموده اند. ضریب آلفای کرونباخ مقیاس اشتیاق تحصیلی در این تحقیق برابر با ۰/۷۹ می باشد.

پرسشنامه بهزیستی روانشناختی

در پژوهش حاضر جهت سنجش بهزیستی روانشناختی از پرسشنامه بهزیستی روانشناختی که توسط ریف (۱۹۸۹) تهیه شده است، استفاده گردید. این پرسشنامه ۱۸ ماده دارد، شش مؤلفه زندگی هدفمند، رابطه مثبت با دیگران، رشد شخصی، پذیرش خود، استقلال و تسلط بر محیط را مورد سنجش قرار می‌دهد و پاسخ‌های آن بر اساس لیکرت شش درجه‌ای از ۱ (برای کاملاً مخالفم) تا ۶ (برای کاملاً موافقم) نمره‌گذاری می‌شوند. ریف و کیز (۱۹۹۵) ضریب همسانی درونی زیر مقیاس‌های فرم کوتاه بهزیستی روانشناختی و همچنین ضریب همسانی درونی کل آزمون را حدود ۰/۵۵ گزارش داده است (به نقل از فتوادی، ۱۳۹۳). زنجانی طبسی (۱۳۸۳) پایایی این پرسشنامه را با استفاده از روش همسانی درونی مورد سنجش قرار داده است. ضریب آلفای کرونباخ برای زندگی هدفمند، رابطه مثبت با دیگران، رشد شخصی، پذیرش خود، استقلال و تسلط بر محیط به ترتیب، ۰/۶۹، ۰/۶۴، ۰/۷۳، ۰/۶۵، ۰/۷۷ و ۰/۶۵ به دست آمده است. ضریب آلفای کرونباخ مؤلفه‌های بهزیستی روانشناختی در این تحقیق برای زندگی هدفمند، رابطه مثبت با دیگران، رشد شخصی، پذیرش خود، استقلال و تسلط بر محیط به ترتیب، ۰/۶۲، ۰/۶۵، ۰/۷۰، ۰/۶۶، ۰/۷۶ و ۰/۶۹ می‌باشد.

پرسشنامه هویت تحصیلی

در پژوهش حاضر جهت سنجش هویت تحصیلی از مقیاس هویت تحصیلی که توسط وودراف (۲۰۰۳) تهیه شده است، استفاده گردید. این مقیاس که برای نخستین بار توسط شهنی ییلاق و عباسی (۱۳۹۴) ترجمه و به فارسی برگردانده شده است ۱۰ ماده دارد و پاسخ‌های آن بر اساس لیکرت پنج درجه‌ای از ۱ (برای کاملاً مخالفم) تا ۵ (برای کاملاً موافقم) نمره‌گذاری می‌شوند. نمونه‌ای از ماده‌های این مقیاس عبارت است از: من وقتی در کلاس ضعیف هستم احساس بدی در مورد خودم دارم. وودراف (۲۰۰۳) در پژوهش خود ضریب پایایی این پرسشنامه را از طریق روش آلفای کرونباخ ۰/۸۴ گزارش نموده است. کریسی (۲۰۰۶) نیز در پژوهش خود ضریب پایایی این پرسشنامه را از طریق روش آلفای کرونباخ ۰/۶۱ گزارش نموده است. عباسی و شهنی ییلاق (۲۰۱۴) ضریب پایایی این پرسشنامه را از طریق روش آلفای کرونباخ ۰/۹۱ گزارش نموده‌اند. فرامرزی و همکاران (۱۳۹۵) نیز ضریب پایایی این پرسشنامه را با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۸۱ گزارش نموده‌اند. ضریب آلفای کرونباخ پرسشنامه هویت تحصیلی در این تحقیق برابر با ۰/۸۹ می‌باشد.

ضریب همبستگی بین	ضریب همبستگی پیرسون (r)	تعداد	سطح معناداری (p)	نتیجه
زندگی هدفمند و اشتیاق تحصیلی	۰/۲۹۲**	۳۰۰	p=۰/۰۰۰	معنی دار و مثبت (p<۰/۰۱)

همان طوری که اطلاعات جدول شماره ۳ نشان می‌دهد، چون مقدار محاسبه شده ضریب همبستگی پیرسون برای زندگی هدفمند و اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان ($r=+۰/۲۹۲^{**}$, $N=۳۰۰$, $p=۰/۰۰۰$) در سطح $\alpha=۰/۰۱$ معنی دار است، یعنی سطح معنی داری محاسبه شده از ۰/۰۱ کوچکتر است. پس چنین استنباط می‌شود که فرضیه صفر یعنی بین زندگی هدفمند و اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان مقطع متوسطه اول شهرستان رومشکان رابطه معناداری وجود ندارد، رد شده و با اطمینان بالای ۰/۹۹ بین زندگی هدفمند و اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان مقطع متوسطه اول شهرستان رومشکان رابطه معناداری وجود دارد، تأیید می‌شود.

فرضیه جزئی دوم) بین رابطه مثبت با دیگران و اشتیاق تحصیلی در دانش‌آموزان مقطع متوسطه اول شهرستان رومشکان رابطه ی معناداری وجود دارد.

جدول شماره (۴). ضریب همبستگی بین رابطه مثبت با دیگران و اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان

ضریب همبستگی بین	ضریب همبستگی پیرسون (r)	تعداد	سطح معناداری (p)	نتیجه
رابطه مثبت با دیگران و اشتیاق تحصیلی	۰/۳۰۴**	۳۰۰	p=۰/۰۰۰	معنی دار و مثبت (p<۰/۰۱)

همان طوری که اطلاعات جدول شماره ۴ نشان می‌دهد، چون مقدار محاسبه شده ضریب همبستگی پیرسون برای رابطه مثبت با دیگران و اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان ($r=+۰/۳۰۴^{**}$, $N=۳۰۰$, $p=۰/۰۰۰$) در سطح $\alpha=۰/۰۱$ معنی دار است، یعنی سطح معنی داری محاسبه شده از ۰/۰۱ کوچکتر است. پس چنین استنباط می‌شود که فرضیه صفر یعنی بین رابطه مثبت با دیگران و اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان مقطع متوسطه اول شهرستان رومشکان رابطه معناداری وجود ندارد، رد شده و با اطمینان بالای ۰/۹۹ بین رابطه مثبت با دیگران و اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان مقطع متوسطه اول شهرستان رومشکان رابطه معناداری وجود دارد، تأیید می‌شود.

فرضیه جزئی سوم) بین رشد شخصی و اشتیاق تحصیلی در دانش‌آموزان مقطع متوسطه اول شهرستان رومشکان رابطه ی معناداری وجود دارد.

جدول شماره (۵). ضریب همبستگی بین رشد شخصی و اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان

ضریب همبستگی بین	ضریب همبستگی پیرسون (r)	تعداد	سطح معناداری (p)	نتیجه
رشد شخصی و اشتیاق تحصیلی	۰/۳۳۰**	۳۰۰	p=۰/۰۰۰	معنی دار و مثبت (p<۰/۰۱)

همان طوری که اطلاعات جدول شماره ۵ نشان می‌دهد، چون مقدار محاسبه شده ضریب همبستگی پیرسون برای رشد شخصی و اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان ($r=+۰/۳۳۰^{**}$, $N=۳۰۰$, $p=۰/۰۰۰$) در سطح $\alpha=۰/۰۱$ معنی دار است، یعنی سطح معنی داری محاسبه شده از ۰/۰۱ کوچکتر است. پس چنین استنباط می‌شود که فرضیه صفر یعنی بین رشد شخصی و اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان مقطع متوسطه اول شهرستان رومشکان رابطه معناداری وجود ندارد، رد شده و با اطمینان بالای ۰/۹۹ بین رشد شخصی و اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان مقطع متوسطه اول شهرستان رومشکان رابطه معناداری وجود دارد، تأیید می‌شود.

فرضیه جزئی چهارم) بین پذیرش خود و اشتیاق تحصیلی در دانش‌آموزان مقطع متوسطه اول شهرستان رومشکان رابطه‌ی معناداری وجود دارد.

جدول شماره (۶). ضریب همبستگی بین پذیرش خود و اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان

نتیجه	سطح معناداری (p)	تعداد	ضریب همبستگی پیرسون (r)	ضریب همبستگی بین
معنی‌دار و مثبت ($p < 0/01$)	$p=0/000$	۳۰۰	۰/۲۵۶**	پذیرش خود و اشتیاق تحصیلی

همان طوری که اطلاعات جدول شماره ۶ نشان می‌دهد، چون مقدار محاسبه شده ضریب همبستگی پیرسون برای پذیرش خود و اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان ($r=+0/256^{**}$, $N=300$, $p=0/000$) در سطح $\alpha = 0/01$ معنی‌دار است، یعنی سطح معنی‌داری محاسبه شده از $0/01$ کوچکتر است. پس چنین استنباط می‌شود که فرضیه صفر یعنی بین پذیرش خود و اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان مقطع متوسطه اول شهرستان رومشکان رابطه معناداری وجود ندارد، رد شده و با اطمینان بالای ۹۹٪ بین پذیرش خود و اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان مقطع متوسطه اول شهرستان رومشکان رابطه معناداری وجود دارد، تأیید می‌شود.

فرضیه جزئی پنجم) بین استقلال و اشتیاق تحصیلی در دانش‌آموزان مقطع متوسطه اول شهرستان رومشکان رابطه‌ی معناداری وجود دارد.

جدول شماره (۷). ضریب همبستگی بین استقلال و اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان

نتیجه	سطح معناداری (p)	تعداد	ضریب همبستگی پیرسون (r)	ضریب همبستگی بین
معنی‌دار و مثبت ($p < 0/01$)	$p=0/000$	۳۰۰	۰/۲۷۲**	استقلال و اشتیاق تحصیلی

همان طوری که اطلاعات جدول شماره ۷ نشان می‌دهد، چون مقدار محاسبه شده ضریب همبستگی پیرسون برای استقلال و اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان ($r=+0/272^{**}$, $N=300$, $p=0/000$) در سطح $\alpha = 0/01$ معنی‌دار است، یعنی سطح معنی‌داری محاسبه شده از $0/01$ کوچکتر است. پس چنین استنباط می‌شود که فرضیه صفر یعنی بین استقلال و اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان مقطع متوسطه اول شهرستان رومشکان رابطه معناداری وجود ندارد، رد شده و با اطمینان بالای ۹۹٪ بین استقلال و اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان مقطع متوسطه اول شهرستان رومشکان رابطه معناداری وجود دارد، تأیید می‌شود.

فرضیه جزئی ششم) بین تسلط بر محیط و اشتیاق تحصیلی در دانش‌آموزان مقطع متوسطه اول شهرستان رومشکان رابطه‌ی معناداری وجود دارد.

جدول شماره (۹). ضریب همبستگی بین تسلط بر محیط و اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان

نتیجه	سطح معناداری (p)	تعداد	ضریب همبستگی پیرسون (r)	ضریب همبستگی بین
-------	------------------	-------	-------------------------	------------------

همان‌طور که اطلاعات جدول شماره ۱۱ نشان می‌دهد، ضرایب همبستگی بین بهزیستی روانشناختی (زندگی هدفمند، رابطه مثبت با دیگران، رشد شخصی، پذیرش خود، استقلال، تسلط بر محیط) و هویت تحصیلی با اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان مقطع متوسطه اول شهرستان رومشکان، در دامنه ۰/۲۵۲ تا ۰/۴۳۴ قرار داشته و همه متغیرها با اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان دارای رابطه معنی‌دار و مثبت در سطح ۰/۹۹٪ اطمینان هستند. پایین‌ترین همبستگی مربوط به بعد تسلط بر محیط (۰/۲۵۲) و بالاترین همبستگی مربوط به بهزیستی روانشناختی با (۰/۴۳۴) است. تفسیر نتایج بالا نشان دهنده آن است که بهبود بهزیستی روانشناختی (زندگی هدفمند، رابطه مثبت با دیگران، رشد شخصی، پذیرش خود، استقلال، تسلط بر محیط) و هویت تحصیلی باعث افزایش اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان مقطع متوسطه اول شهرستان رومشکان می‌شود. یعنی بین بهزیستی روانشناختی (زندگی هدفمند، رابطه مثبت با دیگران، رشد شخصی، پذیرش خود، استقلال، تسلط بر محیط) و هویت تحصیلی با اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان مقطع متوسطه اول شهرستان رومشکان رابطه معنادار و مثبت وجود دارد. با توجه به رابطه مثبت و معنادار بین بهزیستی روانشناختی و هویت تحصیلی با اشتیاق تحصیلی در دانش‌آموزان مقطع متوسطه اول شهرستان رومشکان و اینکه ضریب همبستگی فقط نشان دهنده ارتباط بین متغیرها است، از رگرسیون چندگانه به شیوه گام به گام برای تعیین اثر یا تخمین تغییر بررسی رابطه بین بهزیستی روانشناختی و هویت تحصیلی با اشتیاق تحصیلی در دانش‌آموزان مقطع متوسطه اول شهرستان رومشکان استفاده شد.

جدول شماره (۱۲). خلاصه مدل پیش‌بینی اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان بر مبنای بهزیستی روانشناختی

مدل رگرسیونی	ضریب همبستگی	ضریب تعیین	میدان تعدیل	انحراف استاندارد
رشد شخصی	۰/۳۳۰	۰/۱۰۹	۰/۱۰۶	۱۶/۰۹۲
رابطه مثبت با دیگران	۰/۳۷۴	۰/۱۴۰	۰/۱۳۴	۱۵/۸۳۴
زندگی هدفمند	۰/۳۹۳	۰/۱۵۴	۰/۱۴۶	۱۵/۷۳۰

نتیجه آزمون رگرسیون برای پیش‌بینی و تخمین بهزیستی روانشناختی و اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان نشان می‌دهد که ۰/۱۵۴ واریانس اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان مقطع متوسطه اول شهرستان رومشکان توسط مؤلفه‌های رشد شخصی، رابطه مثبت با دیگران و زندگی هدفمند قابل تبیین است و بقیه به عوامل دیگر بستگی دارد. به عبارتی در حدود ۱۵٪ تغییرات میزان اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان مقطع متوسطه اول شهرستان رومشکان توسط مؤلفه‌های رشد شخصی، رابطه مثبت با دیگران و زندگی هدفمند پیش‌بینی می‌شود.

جدول شماره (۱۳). ضریب همبستگی چندگانه، ضریب تعیین و آزمون معنی‌داری مربوطه

مدل رگرسیونی	ضریب همبستگی چندگانه R	ضریب تعیین R ²	آماره F	درجات آزادی	سطح معناداری
رشد شخصی	۰/۳۳۰	۰/۱۰۹	۳۶/۴۲۵	۱	P<۰/۰۰۰**
رابطه مثبت با دیگران	۰/۳۷۴	۰/۱۴۰	۲۴/۲۰۲	۲	P<۰/۰۰۰**
زندگی هدفمند	۰/۳۹۳	۰/۱۵۴	۱۸/۰۰۱	۳	P<۰/۰۰۰**

همان‌طور که نتایج به دست آمده در جدول شماره ۱۳ نشان می‌دهند، مدل رگرسیونی برازش داده شده، معنی‌دار است ($P < 0.01$). در مجموع مؤلفه‌های رشد شخصی، رابطه مثبت با دیگران و زندگی هدفمند وارد شده در تحلیل حدود ۱۵ درصد از تغییرات اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان مقطع متوسطه اول شهرستان رومشکان را تبیین می‌کنند.

افسردگی و فقدان بهزیستی روانشناختی تاثیر منفی بر اشتیاق تحصیلی دانش آموزان دارد. همچنین کاهش تمرکز حواس، نداشتن علاقه و انرژی باعث تخریب اشتیاق تحصیلی دانش آموزان می شود. توجه به باورها و ادراکات افراد در مورد خود و توانمندی هایشان و همچنین توجه به متغیرهای انگیزشی اثرگذار بر اشتیاق تحصیلی افراد در موقعیت های آموزشی حائز اهمیت و توجه فراوان می باشد. بنابراین کسانی که توانایی های خود را بیشتر باور دارند و از بهزیستی روانشناختی بهتری برخوردارند در مقایسه با دیگران از اشتیاق تحصیلی بیشتری نیز برخوردارند. همچنین احساس خرسندی و بهزیستی در طول عمر، از مولفه های نگرش مثبت افراد نسبت به جهانی است که در آن زندگی می کنند. در واقع تجربه شادمانی و رضایت از زندگی هدف عالی زیستن در این جهان به شمار می رود و احساس غم و ناخرسندی اغلب مانعی در راه انجام وظایف است. احساس بهزیستی به معنای ارزیابی کلی فرد از زندگی است که براساس اهداف شخصی و میزان دسترسی به آنها شکل می گیرد. این عامل یکی از مهمترین نیازهای روانی در دانش آموزان در زندگی تلقی می شود، به همین دلیل تاثیرات عمده ای بر شکل گیری شخصیت دانش آموز و در یک کلام میوه زندگی او دارد و در پی آن همیشه بر اشتیاق تحصیلی دانش آموز در سطوح مختلف تحصیلی تاثیر می گذارد (مریخ، ۱۳۹۶). باید اذعان کرد که بهزیستی روانشناختی یک امر نسبی است و به شرایط زمانی، مکانی و شخصیت افراد وابسته است. بعضی انسان ها داشتن پول و درآمد زیاد و برخی داشتن مقام و مواردی از این دست را عامل ایجاد بهزیستی روانشناختی می دانند. با این حال بهزیستی روانشناختی به دلیل تاثیر زیادی که بر رفتار و اشتیاق تحصیلی اعمال می کند، خود ممکن است متغیری مرتبط با عملکرد افراد باشد. این مساله در دوران تحصیل به دلیل استقلال بیرونی فرد و اتکای درونی شخص به خود و همچنین تعریف جدید فرد از عوامل ایجاد کننده رضایت از زندگی نمود بیشتری پیدا کرده و در عین حال به دلیل اینکه یکی از عوامل معنا بخش زندگی برای دانش آموزان، ارتقای اشتیاق تحصیلی است، بنابراین بهزیستی روانشناختی نقش بسزایی را در اشتیاق تحصیلی دانش آموزان ایفا می کند (سارانی، ۱۳۹۸).

همچنین، همان طور که نتایج نشان می دهد، بین هویت تحصیلی و اشتیاق تحصیلی در دانش آموزان مقطع متوسطه اول شهرستان رومشکان رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. یافته های این پژوهش با نتایج پژوهش عبدی و زندی پیام (۱۳۹۹)، مهنا و همکاران (۱۳۹۹)، سارانی (۱۳۹۸)، مهدی زاده و مهموئی (۱۳۹۸)، جعفری (۱۳۹۸)، مریخی (۱۳۹۶)، فرامرزی و همکاران (۱۳۹۵)، تومامسی (۲۰۲۲) و پیتترین (۲۰۲۱) همسو است. در تبیین این یافته می توان گفت، دانش آموزان دارای هویت تحصیلی موفق، اهداف روشن تحصیلی برای خود انتخاب می کنند، نسبت به تحصیل و ادامه تحصیل تعهد دارند، انگیزه ی بالایی برای تکمیل تکالیف درسی پر چالش دارند. همچنین مسئولیت پذیری بالا، نظم و انضباط و اراده ی بالایی دارند، نسبت به موضوعات یادگیری مسئول اند و از این امر احساس رضایت می کنند، در مواجهه با چالش و عملکرد ضعیف در آزمون، سعی در مواجهه با آنها و بررسی و حل آن دارند، مدرسه و یادگیری یکی از مهمترین اولویت های زندگی شان می باشد و... (واز و ایزاکسون، ۲۰۰۸). همه این ویژگی ها از عوامل موثر و دخیل در امر اشتیاق تحصیلی می باشند. افراد دارای هویت تحصیلی برای ثبات دانش مورد نیاز و توسعه آن، عملکرد اجرایی را بهبود می بخشند. تعهد و پایبندی به ارزش های تحصیلی از تعلل و در تردید ماندن در این که چه راهی یا به چه پایبند باشم جلوگیری می کند و در نتیجه موجب افزایش اشتیاق تحصیلی در افراد می شود. در مقابل دانش آموزانی که در وضعیت هویت تحصیلی سردرگم قرار دارند به علت فقدان تعهد و اکتشاف در رابطه با دنبال کردن تحصیلات خود، اهداف تحصیلی تنظیم نشده، بی تفاوتی نسبت به نمرات و عدم تنظیم اولویت های تحصیلی برای خود، احتمالاً تعلل بیشتری در امور تحصیلی داشته و اشتیاق تحصیلی ضعیفی دارند. به نظر برزونسکی (۲۰۰۳) این دانش آموزان از پرداختن به مسائل هویت و تصمیم گیری اجتناب دارند،

معمولا پیش از تصمیم گیری احساس ترس و اضطراب دارند و در تصمیم گیری از راهبردهای تصمیم گیری نامناسب مانند اجتناب کردن، بهانه آوردن و دلیل تراشی استفاده می کنند.

در ادامه نتایج نشان می دهد، از بین متغیرهای پیش بین، متغیرهای بهزیستی روانشناختی و هویت تحصیلی، هر دو متغیر اشتیاق تحصیلی را در دانش آموزان مقطع متوسطه اول شهرستان رومشکان پیش بینی و در مجموع ۲۴/۶٪ از واریانس آن را تبیین می کنند. یافته های این پژوهش با نتایج پژوهش یعقوبی و همکاران (۱۴۰۰)، احدی و همکاران (۱۴۰۰)، عبدی و زندی پیام (۱۳۹۹)، مهنا و همکاران (۱۳۹۹)، سارانی (۱۳۹۸)، مهدی زاده و مهموئی (۱۳۹۸)، مریخی (۱۳۹۶)، فرامرزی و همکاران (۱۳۹۵)، کورودریک (۲۰۲۲)، تومامسی (۲۰۲۲)، پیترنین (۲۰۲۱) و هورنگ (۲۰۲۰) همسو است. در تبیین این یافته می توان بیان کرد که احساس بهزیستی اشاره به حسی از سلامتی دارد که شامل ارزیابی های شناختی افراد از زندگی می شود. افراد شرایط خود را که به انتظارات، ارزش ها و تجارب قبلی شان وابسته است ارزش گذاری می کنند. همچنین بهزیستی روانشناختی شامل دریافت فرد از میزان هماهنگی بین هدف های معین و ترسیم شده با پیامدهای عملکردی است که در فرایند ارزیابی های مستمر به دست می آید و به رضایت درونی و نسبتا پایدار در توالی زندگی دانش آموز منتهی می شود و در اشتیاق تحصیلی دانش آموزان تاثیر می گذارد. دانش آموزانی که از لحاظ شناختی و عاطفی در یادگیری اشتیاق نشان می دهند نسبت به دانش آموزانی که سطوح پایین تری از اشتیاق تحصیلی و عاطفی را دارند رغبت بیشتری برای صرف وقت و تلاش کافی در تکالیف و مطالعه از خود نشان داده و کارآمدی بیشتری در مواجهه با مشکلات دارند. دانش آموزانی در روابط با دیگران موفق هستند که بتوانند نگاه خوب و مثبتی به دیگران داشته باشند. اگر انسانی قصد برقراری ارتباطی صمیمانه با دیگران را داشته باشد، هر گز نمی تواند با داشتن نگاهی منفی نسبت به او با او به تعامل برسد. دانش آموزانی که مثبت اندیش هستند محتوای ذهنشان مثبت و مطلوب است و در مقایسه با منفی نگران، اشتیاق تحصیلی بهتری دارند. روابط مثبت با دیگران برای بهزیستی روانشناختی فرد مهم بوده و موجب می شود اشتیاق فرد برای تحصیل افزایش یابد. بنابراین می توان گفت، افراد با احساس بهزیستی بالا، هیجانات مثبت را تجربه می کنند و از حوادث و وقایع پیرامون خود ارزیابی مثبتی دارند، در حالی که افراد با احساس بهزیستی پایین، حوادث و وقایع زندگی شان را نامطلوب ارزیابی کرده و بیشتر هیجانات منفی نظیر اضطراب، افسردگی و خشم را تجربه می کنند (مریخ، ۱۳۹۶). همچنین می توان نتیجه گرفت که با بالا بودن هویت تحصیلی در دانش آموزان می توان توقع داشت که اشتیاق تحصیلی آنان تا حد زیادی بهبود یابد. طبق نظر روزر و لا (۲۰۰۲) هویت تحصیلی بازتابی از انواع شایستگی، خودمختاری، هدفمندی، باورهای کارآمدی و تجربه هیجان های رایجی است که نوجوانان در کلاس درس با همسالان و معلمان خود دارند و مشخصه آن چگونه عمل کردن در عرصه های تحصیلی است.

سپاسگزاری

پژوهشگران بر خود لازم می دانند تا از تمام کسانی که در این پژوهش همکاری نموده اند، به ویژه معلمان، دانش آموزان، مدیران و کارکنان آموزش و پرورش رومشکان که صمیمانه گروه پژوهش را یاری نموده اند و نقش مهمی در تحقیق بر عهده داشته اند، مراتب تشکر و قدردانی را به عمل آورند.

۶. منابع

- [1] احدی، الناز؛ فومنی، غلامحسین و کیانی، قمر. (۱۴۰۰). اثربخشی آموزش راهبردهای شناختی و فراشناختی بر خودکارآمدی و اشتیاق تحصیلی دانش آموزان دختر با درمادگی آموخته شده. *فصلنامه زن و مطالعات خانواده*، ۴ (۵۴)، ۵۰ - ۳۳.
- [2] باب السلام، صفورا، غضنفری، احمد، احمدی، رضا (۱۴۰۱). مدل یابی اشتیاق تحصیلی براساس هویت تحصیلی با میانجی گری بهزیستی تحصیلی دانش آموزان. *فصلنامه سلامت روانی کودک*، ۹ (۳)، ۶۲-۷۷.
- [3] پینتریچ، پال آر و شانک، دیل اچ (۲۰۰۰). *انگیزش در تعلیم و تربیت (نظریه، تحقیقات و راهبردها)*.
- [4] جعفری، زهرا و زرین، سهرابی (۱۴۰۰). رابطه ی اشتیاق تحصیلی، هویت تحصیلی و پایداری تحصیلی با سازگاری تحصیلی دانش آموزان. *مجله مطالعات روانشناسی تربیتی*، ۱۸ (۴۴)، ۱-۲۲.
- [5] رستمی، الهام و ذوالفقاری، طاهره (۱۴۰۱). رابطه بین هویت تحصیلی با اشتیاق تحصیلی دانش آموزان مقطع ابتدایی شهر کازرون. *مجله مطالعات روانشناسی تربیتی*، ۲ (۳)، ۲۹-۱۲.
- [6] سارانی، فهیمه (۱۳۹۸). اثربخشی آموزش خودکارآمدی بر کمک طلبی تحصیلی و اشتیاق تحصیلی دانش آموزان. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه سیستان و بلوچستان.
- [7] صادقی، راحله، فاطمی، فاطمه و صدری، اسماعیل (۱۴۰۲). اثربخشی آموزش ذهن آگاهی بر بهزیستی روان شناختی و اشتیاق تحصیلی دانش آموزان با پیشرفت تحصیلی پایین. *مجله پژوهش های کاربردی روانشناختی*، ۱۴ (۱)، ۱۴۴-۱۲۹.
- [8] عبدی، علی و زندی پیام، آرش. (۱۳۹۹). مدل عملکرد تحصیلی براساس هویت تحصیلی، سرزندگی تحصیلی، شکستگی، خودکارآمدی تحصیلی. *مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی*، ۲۰ (۳۹)، ۴۵ - ۳۸.
- [9] مهدی زاده، فریده و مهموئی، حسین. (۱۳۹۸). رابطه بین هویت تحصیلی و نگرش نسبت به مدرسه با اهمال کاری تحصیلی دانش آموزان. *فصلنامه آموزش در علوم انتظامی*، ۶ (۲۱)، ۴۳ - ۳۱.
- [10] مهنا، سعید؛ طالع پسند، سیاوش و رستمی، شهلا. (۱۳۹۹). هویت تحصیلی، انگیزش درونی و خودکارآمدی به عنوان پیش بینی کننده های درگیری شناختی عمیق. *فصلنامه پژوهش در نظامهای آموزشی*، ۱۴ (۴۸)، ۲۲ - ۷.
- [11] ویسکرمی، حسنعلی، عالی پور، کبری و علوی، زینب (۱۳۹۹). نقش میانجی اشتیاق تحصیلی در پیش بینی بهزیستی تحصیلی دانش آموزان بر اساس جو روانی- اجتماعی کلاس درس دانش آموزان. *فصلنامه علمی پژوهشی راهبردهای شناختی در یادگیری*، ۷ (۱۲)، ۱۶۸-۱۴۹.

[12] Abbasi M, Dargahi S, Pirani Z, Bonyadi F. (2014). Role of procrastination and motivational self-regulation in predicting students' academic engagement. *Iran J Med Educ*, 15(23),160-179.

- [13] Abedi A, Me'marian A, Shoushtar M, Golshani Monazzah F. (2020). A study of the effectiveness of martin's cognitive behavioral multidimensional interventions on academic achievement and engagement of high school female students in Isfahan City. *Educ Psychol*, 10(32), 79-93.
- [14] Berzonsky, M. D. (2003). Identity Style: Conceptualization and measurement. *Journal of Adolescent Research*, 14(3), 268 – 282.
- [15] Fredericks JA, Blumenfeld PC, Paris AH. (2004). School engagement: Potential of the concept, state of the evidence. *Review of Educational Research*, 74(1), 59–109.
- [16] Homan, K. J. (2021). Self-compassion and psychological well-being in older adults. *Journal of Adult Development*, 23(2), 111-119.
- [17] Kurudirek. J. F. (2022). Relationship between adolescents' perceptions of social support and them psychological well-being during COVID-19 Pandemic, *Journal Children and Youth Services Review*, 9 (2), 12-19.
- [18] Keyes, C.L.M., Shmotkin, D., & Ryff, C.D. (2019). Optimizing well-being: The empirical encounter of two traditions. *Journal of Personality and Social Psychology*, 82(6), 1007–1022.
- [19] Lief, S; Baker, L; Mori, Brenda; E, Eileen; Ch, Kevin; Reeves, S. (2019). Who am I? Key influences on the formation of academic identity within a faculty development program, *Medical teacher*, 34 (3), 8-15.
- [20] Piternenin, J. (2021). First-year students' psychological wellbeing and need for cognition: Are they important predictors of academic engagement. *Journal of College Student Development*, 54(6), 557-569.
- [21] White, John Wesley; Lowenthal, Patrick R. (2018). Minority College Students and Tacit "Codes of Power", *Developing Academic Discourses and Identities, The Review of Higher Education*, 34 (2), 283-318.
- [22] Roeser, R. W., & Lau, S. (2002). On academic identity formation in middle school settings during early adolescence. *Understanding early adolescent self and identity: Applications and interventions*, 2(3), 91-131.
- [23] Ryff, C. D. (1989). Happiness Is Everything, or Is It? Explorations on the Meaning of Psychological Well-Being. *Journal of Personality and Social Psychology*, 57(6), 1069-1081.
- [24] Tommasi, M. (2022). Scholastic psychological well-being and irrational thoughts in students of primary and secondary school, *Journal Acta Psychologica*, 16 (3), 36-49.

www.spconf.ir

هشتمین کنفرانس ملی
مطالعات مدیریت و اقتصاد در علوم انسانی
8th National Conference on
Management Studies and Economics in the Humanities

[25] Was C.A., & Isaacson, R.M. (2008). The development of a measure of academic identity status. *Journal of Research in Education*, 3(18), 94 – 105.

[26] Woodruff, A. L. (2003). Relating adolescent's identity and motivational processes in academics and athletics: The integral nature of a perceived sense of agency. Unpublished doctoral Dissertation, faculty of the graduate school, University of texas, Austin. Retrieved From: ProQuest Dissertation & Theses.